

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/4/2021
Identifikačné číslo spisu:	1211230529
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1211230529.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne GRAMON, spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 93, IČO: 36 285 862, zastúpenej advokátskou kanceláriou Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o., so sídlom v Trnave, Nám. SNP 3, proti žalovanej: Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, IČO: 00 151 742, o náhradu škody 1 190 041,47 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 13C/236/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. septembra 2020 sp. zn. 2Co/40/2015 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. októbra 2014 č. k. 13C/236/2011-385 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovanú zaplatiť jej sumu 1 190 041,47 € s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. c/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2 a 3, § 10 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 a 2, a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (v znení účinnom do 31. decembra 2008, pozn.).

3. Súd prvej inštancie nemal za preukázané, že by žalobkyni vôbec nejaká škoda vznikla. Poukázal na to, že v akejkoľvek korešpondencii, ako aj v predložených listinných dôkazoch neexistuje do 5. októbra 2006 (podanie odvolania žalobkyne voči rozhodnutiu colného úradu), resp. do roku 2011 (žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody z 2. júna 2011) zmienka o existencii zmluvnej pokuty vo výške 15 % z ceny nesplneného záväzku, ktorá mala byť súčasťou dodávateľsko-odberateľskej zmluvy z 1. augusta 2006. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že 31. augusta 2010 uzavreli G. I. a B. A. zmluvu o bezúročnej pôžičke na sumu 670 000 € a 12. apríla 2011 zmluvu o

bezúročnej pôžičke na sumu 330 000 €. Súd prvej inštancie neakceptoval právnu argumentáciu žalobkyne, že tieto finančné prostriedky si požičala ona (žalobkyňa). Z obsahu zmluvy, ako aj z výpovedí veriteľa a dlžníka jednoznačne vyplývalo, že išlo o zmluvný vzťah medzi dvoma fyzickými osobami. Predmetné finančné prostriedky G. I. vložil na účet spoločnosti GRAMON, spol. s r.o., a následne boli prevodom zaslané na účet spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., za účelom uhradenia zmluvnej pokuty vo výške 1 190 041 €, a to v troch splátkach: 2. septembra 2010 v sume 670 000 €, 16. marca 2011 v sume 123 360,98 € a 13. apríla 2011 v sume 396 680,49 €. Podľa výpisov z účtov pán G. I. najskôr osobne finančné prostriedky vložil na účet žalobkyne a až následne sa uskutočnila úhrada v prospech spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., pričom 1. septembra 2010 mala žalobkyňa na účte ešte nulový zostatok. Z uvedeného vyplýva, že došlo k transferu peňažných prostriedkov vo výške 1 mil. eur medzi fyzickými osobami, pričom táto suma bola dlžníkom vložená na účet žalobkyne a následne prevedená na účet spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., kde pôvodne pôsobil veriteľ B. A. ako štatutárny orgán do 23. apríla 2010.

4. Podľa názoru súdu prvej inštancie pri takto ustálenom skutkovom stave vznikla zo zmlúv o pôžičke škoda veriteľovi a nie žalobkyni. Záväzok uhradiť sumu vo výške 1 000 000 € teda vznikol pánovi G. I. ako dlžníkovi a z ničoho nevyplyva, že žalobkyni - GRAMON, spol. s r.o., vznikla ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu. To, že cez a z jej účtu bola vyplatená zmluvná pokuta spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., podľa súdu prvej inštancie nepreukazuje, že došlo k úbytku jej pôvodnej majetkovej hodnoty. Nebolo preukázané, že by žalobkyňa predmetnú majetkovú hodnotu nadobudla napr. navýšením základného imania v daňovom priznaní za rok 2010. Žalobkyňa vykázala v súvahe na strane pasív ako záväzok z obchodného styku sumu 123 361 €, ale podľa predložených listinných dôkazov (uznanie záväzku z 10. novembra 2010) mala mať ešte k 31. decembru 2010 záväzok z obchodného styku voči spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., v sume 396 680,49 € (išlo o poslednú splátku zmluvnej pokuty zaplatenej 16. apríla 2011). Dodatočné daňové priznanie predložila žalobkyňa daňovému úradu až 2. júla 2012, po pojednávaní, ktoré sa konalo 12. júna 2012, a na ktorom bola predmetná skutočnosť uvedená.

5. Za podstatnú považoval súd prvej inštancie aj skutočnosť, že bez ohľadu na formálny obsah zmlúv medzi spoločnosťami LIHO - Blance, spol. s r. o., a GRAMON, s.r.o., a „MODRÝ STROM“, s.r.o., žalobkyňa ani spoločnosť „MODRÝ STROM“, s.r.o., podľa daňových priznaní od roku 2005 do 2011 nedisponovali dostatočným objemom finančných prostriedkov na zaplatenie za dodaný tovar v celkovom množstve 1 895 000 ks 40 % liehu v 1 l a 0,5 l balení. Žalobkyňa vykázala zisk v roku 2006 vo výške iba 3 207,13 € (96 618 Sk) a od roku 2007 až 2011 vykazovala zisk v nulových číslach. Spoločnosť „MODRÝ STROM“, s.r.o., vykázala v daňovom priznaní v roku 2005 stratu 427 294,26 € (12 872 667 Sk), za rok 2006 stratu 164 852,98 € (4 966 361 Sk); až v dodatočnom daňovom priznaní za rok 2006, ktoré bolo podané až v roku 2009, vykázala spoločnosť zisk 7 755,39 € (233 639 Sk). Pritom predpokladaný obchod s liehom vyžadoval objem financií až v celkovej výške 6 671 977,70 € (201 000 000 Sk).

6. Z hľadiska vyhodnotenia obsahu čl. 5 bodu 3. predloženej dodávateľsko-odberateľskej zmluvy z 1. augusta 2006 súd prvej inštancie dodal, že súčasťou zmluvnej pokuty bola aj daň z pridanej hodnoty. Keďže zmluvná pokuta nenapĺňa pojmové znaky predmetu dane z pridanej hodnoty, a ani nebola zaplatená pri vstupe, keďže obchodná transakcia sa vôbec neuskutočnila, súd by nemohol ani túto časť zmluvnej pokuty považovať za titul k náhrade škody (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. októbra 2009 sp. zn. 2MObd/3/2009). Vznik škody žalobkyne nepovažoval súd prvej inštancie za riadne preukázaný, preto uviedol, že skúmanie ďalšej podmienky, a to príčinnej súvislosti, odpadlo ako irelevantné. Týka sa to aj uplatnenej námietky premlčania zo strany žalovanej, keďže vznik škody nebol v konaní preukázaný a podľa názoru súdu prvej inštancie, ak žalobkyni škoda nevznikla, nemohla ani začať plynúť premlčacia lehota podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.

7. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 16. septembra 2020 sp. zn. 2Co/40/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Uviedol, že súd prvej inštancie síce rozhodol vecne správne, keď žalobu zamietol, avšak odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospel k inému skutkovému stavu veci a k inému právnomu záveru, ako súd prvej inštancie. Dospel k záveru, že na skutkový stav danej veci je potrebné aplikovať aj ustanovenia právnych predpisov upravujúce dodatočnú nemožnosť plnenia, ktoré neboli súdom prvej inštancie použité, a to § 575 ods. 2 a § 577 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 351 ods. 1 a § 354 Obchodného zákonníka.

9. Žalobkyňa označila za majetkovú ujmu spôsobenú jej žalovanou zaplatenie zmluvnej pokuty spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., a za príčinu vzniku tejto ujmy považovala nezákonné rozhodnutie Colného úradu Bratislava z 25. septembra 2006, sp. zn. 57445/2006-5238 (ďalej aj „rozhodnutie colného úradu“). Bolo preto potrebné posúdiť, či k uplatnenej škode došlo, a či nezákonné rozhodnutie colného úradu malo ako príčina priamo za následok vznik škody, spočívajúci v zaplatení zmluvnej pokuty. Vyhodnotením všetkých skutočností, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, dospel odvolací súd k záveru, že k nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty ani nedošlo a nie je daná ani priama príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a zaplatením zmluvnej pokuty. Dôležitou právnou skutočnosťou v danej veci je, že vydaním rozhodnutia o zabezpečení kontrolných známk nastala v rámci zmluvy medzi žalobkyňou a spoločnosťou „MODRÝ STROM“, s.r.o., dodatočná nemožnosť plnenia týkajúca sa predmetného tovaru, ktorá je jedným zo spôsobov zániku záväzkov. Dodatočnou nemožnosťou plnenia záväzku t. j. odňatím kontrolných známk došlo k zániku zmluvy ex lege s tým, že žalobkyňa mala povinnosť oznámiť svojmu zmluvnému partnerovi, že došlo k dodatočnej nemožnosti plnenia, teda k zániku záväzku. Žalobkyňa podľa názoru odvolacieho súdu nekonala obozretné, nakoľko pri dodatočnej nemožnosti plnenia neoznámila odberateľovi, že zmluva zanikla. Keďže dovtedy takpovediac nevznikol žalobkyni zo zmluvy nárok na zmluvnú pokutu, a zmluva zanikla k 26. septembru 2006 (t. j. deň po doručení rozhodnutia colného úradu o zabezpečení kontrolných známk), zanikla aj samotná dohoda o zmluvnej pokute, ako akcesorický záväzok. Inak povedané, nárok na zmluvnú pokutu by žalobkyni vznikol iba v prípade, ak by sa tak stalo pred ukončením zmluvy.

10. Zo sledu relevantných príčin a následkov nevyplýva zmenšenie majetku žalobkyne priamo postupom Colného úradu Bratislava, ale z dôvodu, že žalobkyňa pri zistení dodatočnej nemožnosti plnenia túto skutočnosť neoznámila bezodkladne dodávateľovi, čím porušila ust. § 577 OZ, a následne uznala nárok na zmluvnú pokutu, ktorý nebol daný. Priamou príčinou zaplatenia zmluvnej pokuty je teda v tomto prípade porušenie zákonných povinností žalobkyne, a nie nezákonné rozhodnutie. Samotné správanie žalobkyne viedlo k vzniku škody na jej majetku, pretože sa nesprávala ako subjekt bdelý práva, ale skôr jej konanie k takému následku mienila smerovať. Nepokúsila sa predísť vzniku škody napríklad tým, že neoznámila svojmu zmluvnému partnerovi už v septembri 2006, že tovar nedodá, aby sa tento mohol zariadiť inak, prípadne dojednať s ním zmenu obsahu pôvodnej zmluvy, napríklad, že tovar dodá dodatočne t. j. potom, čo jej bude povolenie vydané. Iba v prípade, že by takto postupovala a jej zmluvný partner by naďalej trval na plnení pôvodnej zmluvy, bolo by možné konštatovať, že žalobkyňa urobila všetko preto, aby k vzniku škody nedošlo a za takéto konanie by potom mohol byť zodpovedný štát. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s argumentáciou žalobkyne uvedenou v jej podaní z 11. júna 2020 s odôvodnením, že išlo iba o dočasnú nemožnosť plnenia, keďže už samotný fakt, že k zrušeniu nezákonného rozhodnutia došlo v roku 2007 (konkrétne 26. januára 2007), t. j. po uplynutí lehoty, na ktorú bola zmluva uzavretá (dodanie tovaru malo byť realizované do 31. decembra 2006) dokazuje, že nemožnosť plnenia do riadneho ukončenia zmluvy bola trvalá. Iná by bola situácia, ak by k vydaniu zrušujúceho rozhodnutia došlo ešte pred uplynutím lehoty na plnenie, t. j. do 31. decembra 2006, kedy by bolo možné predmet zmluvy v dojednanej lehote ešte splniť.

11. Odvolací súd poukázal i na tú skutočnosť, že vyhodnotením dôkazov v ich vzájomných súvislostiach sa vynárajú dôvodné pochybnosti o tom, či skutočne malo dôjsť k realizácii odberateľsko-dodávateľskej zmluvy medzi žalobkyňou ako dodávateľom a spoločnosťou „MODRÝ STROM“, s.r.o., ako odberateľom, a či táto bola uzatvorená 1. augusta 2006. Žalobkyňa v odvolaní, ktoré podala 5. októbra 2006 voči rozhodnutiu colného úradu, ktorým boli žalobkyni zabezpečené kontrolné známky, vôbec neupozornila na tú skutočnosť, že má uzatvorenú konkrétnu dodávateľsko-odberateľskú zmluvu

so spoločnosťou „MODRÝ STROM“, s.r.o., z 1. augusta 2006, v ktorej si v prípade nedodržania záväzku dodať dohodnuté množstvo tovaru upravili strany zmluvnú pokutu. Odvolaciemu súdu sa javí ako nelogické, že žalobkyňa v odvolaní voči uvedenému rozhodnutiu colného úradu neupozornila na predmetnú dodávateľsko-odberateľskú zmluvu, keď sama v tomto odvolaní argumentovala tým, že jej vzniká škoda.

12. Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd za to, že dodávateľ nemal nárok na zmluvnú pokutu od žalobkyne, zaplatenie zmluvnej pokuty žalobkyňou dodávateľovi nebolo priamo v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, ale z dôvodu porušenia zákonnej povinnosti žalobkyňou, a preto bol správny postup súdu prvej inštancie, keď žalobu zamietol. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 255 ods. 1 a 262 ods. 1 CSP.

13. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktoré odôvodnila tým, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzovala zo skutočnosti, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Relevantnú právnu otázku žalobkyňa formulovala nasledovne: „Vývoláva rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré spôsobilo nemožnosť splnenia zmluvného záväzku a je vydané po vzniku zmluvného záväzku, právny následok v podobe zániku tohto záväzku pre dodatočnú nemožnosť plnenia podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka v okamihu jeho vykonateľnosti aj v prípade, ak ešte nie je právoplatné?“

14. Žalobkyňa má za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, že vykonateľné, avšak ešte neprávoplatné rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je prekážkou riadneho splnenia zmluvného záväzku, je dôvodom jeho zániku pre dodatočnú nemožnosť plnenia. S uvedeným právnym názorom sa nestotožňuje, keďže podľa nej len právoplatné a vykonateľné rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je prekážkou riadneho splnenia zmluvného záväzku, by mohlo mať za následok zánik záväzku pre dodatočnú nemožnosť plnenia. Keďže odvolací súd odôvodnil neexistenciu príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím colného úradu a škodou vzniknutou na strane žalobkyne, spôsobenou úhradou zmluvnej pokuty, práve zánikom zmluvnou pokutou zabezpečeného záväzku žalobkyne voči spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., ešte pred jeho porušením z dôvodu dodatočnej nemožnosti jeho splnenia, žalobkyňou formulovaná právna otázka bola riešená v dovolaní napadnutom rozsudku a odvolací súd na jej riešení napadnutý rozsudok založil.

15. Rozhodnutie colného úradu síce spôsobilo nesplnenie záväzku žalobkyne voči spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., riadne a včas, avšak nespôsobilo jeho zánik. V posudzovanej veci nenastala trvalá nemožnosť plnenia, ale len dočasná, preto nedošlo k zániku záväzku žalobkyne voči spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., pre dodatočnú nemožnosť plnenia. Skutočnosti, ktorých následkom bolo nesplnenie záväzku žalobkyne riadne a včas, nemali charakter spôsobujúci zánik jej záväzku. Išlo o dočasnú prekážku splnenia záväzku na strane žalobkyne spôsobenú nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu, ktorej dôsledkom bolo omeškanie žalobkyne so splnením jej záväzku s následkom vzniku nároku spoločnosti „MODRÝ STROM“, s.r.o., na zmluvnú pokutu voči žalobkyňi, ktorej úhradou jej vznikla škoda. Žalobkyňa má za to, že uvedená škoda je v príčinnej súvislosti s rozhodnutím colného úradu, ktorú je žalovaná povinná žalobkyňi nahradiť. Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe vyhovie.

16. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadрила.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. f/ CSP).

18. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

19. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

21. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

22. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.ä

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

25. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

26. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým

sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Relevanciu podľa tohto ustanovenia má len právna (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (porovnaj § 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

27. Z dovolania je zjavné, že dovolateľ za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku považuje otázku, či rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré spôsobilo nemožnosť splnenia zmluvného záväzku a je vydané po vzniku zmluvného záväzku, vyvoláva právny následok v podobe zániku tohto záväzku pre dodatočnú nemožnosť plnenia podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka v okamihu jeho vykonateľnosti aj v prípade, ak ešte nie je právoplatné.

28. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

29. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd na základe vykonaného a zopakovaného dokazovania dospeli k záveru, že žalobkyňou podaná žaloba je nedôvodná. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania, keďže mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam (pozri § 384 ods. 1 CSP) konštatoval, že vydaním rozhodnutia o zabezpečení kontrolných známkov nastala v rámci zmluvy medzi žalobkyňou a spoločnosťou „MODRÝ STROM“, s.r.o., dodatočná nemožnosť plnenia týkajúca sa predmetného tovaru, ktorá je jedným zo spôsobov zániku záväzkov. Dodatočnou nemožnosťou plnenia záväzku, t. j. odňatím kontrolných známkov, došlo k zániku zmluvy ex lege s tým, že žalobkyňa mala povinnosť oznámiť svojmu zmluvnému partnerovi, že došlo k dodatočnej nemožnosti plnenia, teda k zániku záväzku. Žalobkyňa podľa názoru odvolacieho súdu nekonala obozretne, nakoľko pri dodatočnej nemožnosti plnenia neoznámila odberateľovi, že zmluva zanikla. Keďže dovtedy takpovediac nevznikol žalobkyni zo zmluvy nárok na zmluvnú pokutu, a zmluva zanikla ku dňu 26. septembra 2006 (t. j. deň po doručení rozhodnutia colného úradu o zabezpečení kontrolných známkov), zanikla aj samotná dohoda o zmluvnej pokute, ako akcesorický záväzok. Inak povedané, nárok na zmluvnú pokutu by žalobkyni vznikol - iba v prípade, ak by sa tak stalo pred ukončením zmluvy. Odvolací súd poukázal na to, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalobkyne, že išlo iba o dočasnú nemožnosť plnenia, keďže už samotný fakt, že k zrušeniu nezákonného rozhodnutia došlo v roku 2007 (konkrétne 26. januára 2007), t. j. po uplynutí lehoty, na ktorú bola zmluva uzavretá (dodanie tovaru malo byť realizované do 31. decembra 2006) dokazuje, že nemožnosť plnenia do riadneho ukončenia zmluvy bola trvalá. Iná by bola situácia, ak by k vydaniu zrušujúceho rozhodnutia došlo ešte pred uplynutím lehoty na plnenie, t. j. do 31. decembra 2006, kedy by bolo možné predmet zmluvy v dojednanej lehote ešte splniť.

30. V dovolaní žalobkyňou namietané právne posúdenie týkajúce sa vyriešenia vymedzenej právnej otázky (či viazať zánik záväzku pre dodatočnú nemožnosť plnenia podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka na okamih vykonateľnosti alebo až právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré nemožnosť plnenia vyvolalo), by mohlo mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok riešenia tejto otázky (posúdenia a vyhodnotenia) predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý bola jej žaloba zamietnutá. K východiskám pre toto zistenie dovolací súd poukazuje, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť preto v

dovolání vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Odvolací súd za rozhodné v danej veci považoval zodpovedanie otázky, či rozhodnutie colného úradu (t. j. rozhodnutia orgánu verejnej moci) vykonateľné po vzniku zmluvného záväzku (priamo vynútiteľné, tu bez ohľadu na právoplatnosť), zrušené po dohodnutej dobe plnenia záväzku, spôsobilo trvalú alebo dočasnú nemožnosť plnenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka.

31. Pokiaľ ide o dovolateľkou nastolenú právnu otázku, či rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré spôsobilo nemožnosť splnenia zmluvného záväzku, vydané po vzniku zmluvného záväzku, vyvoláva právny následok v podobe zániku tohto záväzku pre dodatočnú nemožnosť plnenia podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka (t. j. nemožnosť trvalú - pozn. dovolacieho súdu) v okamihu jeho vykonateľnosti aj v prípade, ak ešte nie je právoplatné, takto položená právna otázka svojím obsahom nie je podľa dovolacieho súdu otázkou, ktorá bola rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na právnej úvahe, že rozhodnutie orgánu verejnej moci vydané a vykonateľné po vzniku záväzku, i keď ešte neprávoplatné, vyvolávajúce následnú (dodatočnú) prekážku plnenia, ktoré rozhodnutie bolo právoplatne zrušené až po dojednanej dobe plnenia (nie pred jej uplynutím), spôsobuje nemožnosť plnenia trvalého charakteru, s následkom zániku záväzku, a nie len nemožnosť dočasnú (§ 575 Občianskeho zákonníka). Dovolateľka oponuje záveru dovolacieho súdu o zániku vzájomných práv a povinností účastníkov záväzku (vrátane povinnosti zaplatiť druhej zmluvnej strane zmluvnú pokutu dohodnutú pre porušenie zmluvnej povinnosti) a tvrdí, že toto právne pochybenie je výsledkom nesprávnej interpretácie § 575 Občianskeho zákonníka s tým, že vo vzťahu k zániku záväzku má právnu relevanciu len trvalá dodatočná nemožnosť plnenia, ktorá v danom prípade nenastala. Má za to, že v riešenej právnej veci nastala len dočasná nemožnosť plnenia, ktorá nemá za následok zánik záväzku. V rámci položenej otázky žalobkyňa žiada len všeobecne zodpovedať, či dodatočná nemožnosť plnenia záväzku podľa § 575 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobená vydaním rozhodnutia orgánu verejnej moci po vzniku zmluvného záväzku nastane okamihom vykonateľnosti rozhodnutia aj v prípade, ak ešte nie je právoplatné. Takto položená otázka nereflektuje na právnu úvahu dovolacieho súdu, pre ktorú bol rozhodujúci namietaný odlišný okamih vykonateľnosti a právoplatnosti dotknutého rozhodnutia orgánu verejnej moci, kedy vykonateľnosť časovo právoplatnosť predstihla, len za situácie neskoršieho zrušenia rozhodnutia v čase po uplynutí dojednanej doby plnenia záväzku, a to z pohľadu skúmania, či takéto predbežne vykonateľné rozhodnutie, vydané po vzniku záväzku a spôsobujúce prekážku plnenia, ktoré bolo následne zrušené až po uplynutí dojednanej doby plnenia, dodatočne vyvolalo trvalú nemožnosť plnenia spôsobujúcu zánik záväzku alebo len nemožnosť prechodnú, dočasnú, spôsobujúcu omeškanie. Relevanciu má pritom len taká právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie dovolacieho súdu, čo podľa uvedeného nie je daný prípad.

32. Žalobkyňa tiež v dovolaní neuvádza, v čom považuje právny záver dovolacieho súdu za nesprávny práve vo vzťahu k položenej právnej otázke, ani to, ako mal odvolací súd podľa jej názoru nastolenú právnu otázku správne riešiť.

33. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), pričom tento dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z obsahu dovolania žalobkyne nie je zrejmé, v čom považuje rozhodnutie dovolacieho súdu vo vzťahu k ňou nastolenej právnej otázke za nesprávne (v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia) a ako mal odvolací súd podľa jej názoru nastolenú právnu otázku správne riešiť. Pokiaľ žalobkyňa vo svojom dovolaní pristúpila len k vymenovaniu právnej otázky, ktorú podľa jej názoru odvolací súd posúdil nesprávne, bez toho, aby uviedla vlastnú právnu argumentáciu, ktorá by sa týkala uvedenej právnej otázky, ako ju mal odvolací súd správne vyriešiť, takto vymedzený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci nespĺňa zákonom stanovenú požiadavku kladenú na spôsob jeho vymedzenia v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Absenciu takejto náležitosti považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania (§ 447 písm. f/ CSP), rešpektujúc zásadu „vigilantibus iura“, t. j. že „práva patria iba bdelym“, teda tým,

ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv.

34. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že otázka nastolená žalobkyňou v dovolaní nemá v okolnostiach daného sporu (a tohto dovolacieho konania) znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP; v dôsledku čoho prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ a čiastočne i podľa písm. f/ CSP odmietol.

35. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.